

Til regjeringen ved statsminister Jonas Gahr Støre

14. mars 2022

Laget rundt eleven må styrkes

Barneombudet, Elevorganisasjonen og Skolelederforbundet ber regjeringen om å prioritere en satsing på laget rundt eleven i statsbudsjettet for 2023 og om å sørge for at alle barn og unge får et godt og likeverdig støttenettverk som sikrer at deres rettigheter blir ivaretatt.

De siste 10-15 årene har det vært snakket mye om laget rundt eleven, og hvor viktig det er ha gode støttenettverk rundt elevene. I Hurdalsplattformen har regjeringen løftet frem laget rundt eleven og forpliktet seg til å styrke dette arbeidet. «*Styrkje laget rundt eleven og den tidlege tverrfaglege innsatsen med blant anna barne- og ungdomsfagleg kompetanse, miljøarbeidarar, miljøterapeutar og styrkt skulehelseteneste.*».

Barneombudet, Elevorganisasjonen og Skolelederforbundet er opptatt av at regjeringen styrker laget rundt eleven ressursmessig, men vi etterlyser også en avklaring av hva som er formålet med laget, og hvilken kompetanse og hvilke tjenester som skal inngå i det.

Hvorfor er det viktig?

Under pandemien ble vi minnet på hvor viktig skolene er for å ivareta barn og unges utvikling, både faglig og sosialt. Da skolene stengte eller det var begrenset tilstedeværelse for elevene, fikk det ringvirkninger ikke kun for opplæringen, men også for muligheten andre tjenester hadde til å gi sin hjelp. Det ble tydelig hvordan skolen har en nøkkelfunksjon i det forebyggende arbeidet rundt barn og unge.

Pandemien rammet skjevt og ble på mange måter et forstørrelsesglass for de eksisterende forskjellene, også når det gjelder hvor godt det lokale støttesystemet var. Vi mener det haster å styrke arbeidet med laget rundt eleven, særlig nå i etterkant av pandemien hvor flere barn og unge kan trenge hjelp og oppfølging.

Å styrke laget rundt eleven var også en av anbefalingene til Parr-utvalget¹ som foreslo tiltak for å redusere konsekvensene av pandemien for elevenes faglig og sosial læring. Behovet for å styrke laget er også en anbefaling fra koordineringsgruppen for tjenester til utsatte barn og unges i deres 15. rapport² Vi viser også til brev til Kommunal- og distriktsdepartementet fra KS, Norsk Lektorlag, Skolens Landsforbund, Skolelederforbundet og Utdanningsforbund hvor de inviterte regjeringen til samarbeid om tettere oppfølging av elevene i norsk skole med blant annet et ønske om å styrke laget rundt eleven³.

Etter vårt syn er det for store forskjeller i laget rundt barn og unge lokalt. Det betyr at støtten og hjelpen de får ikke er likeverdig. Bostedsadressen til barn og unge har for stor betydning for hvilket tilbud de får. At flere faller utenfor fordi de ikke blir fanget opp og får den hjelpen de har behov for,

¹ Parr-utvalget (2021) Skolen etter koronapandemien. Et løft for læring og trivsel. Utgitt: 15.06.2021.

² I Koordineringsgruppen for tjenester til utsatte barn og unge (2022) Statusrapport 15. Barn og unges tjenestetilbud under covid-19-pandemien. Utgitt: 3.3.22.

³ Invitasjon til tettere samarbeid om tettere oppfølging av elevene norsk skole. Brev datert 11. januar 2021.

kan ha store konsekvenser for den det gjelder og deres familier, men det har også store samfunnsøkonomiske konsekvenser.

Gjennom vårt arbeid med pandemien har vi sett hvordan tiltak i en sektor fort påvirker andre sektorer i stor grad. Utfordringene som barn og unge opplever, følger ikke sektorgrensene. For å lykkes med å etablere bedre støttenettverk rundt eleven er det derfor avgjørende at arbeidet forankres i alle de departementene som har ansvar for tjenester til barn og unge.

Hva må gjøres?

- Vi ber regjeringen om å sette i gang en prosess som involverer de velferdssektorer som har et ansvar for å gi tjenester til barn og unge. Formålet er å avklare hva som er et godt lag rundt barn og unge, og hva som skal til for at barn og unge får tilgang til den hjelpen de trenger.
- Utgangspunktet for arbeidet må være barn og unges behov, på tvers av ulike sektorer og profesjoner. Det bør avklares både hvilke faglige og ikke-faglige behov barn og unge har. I skolen har for eksempel mange barn og unge ofte behov for andre enn lærerne sine å snakke med. Det må derfor sikres at elever har tilgang til ansatte som skal følge opp elevenes ikke-faglige forhold, som for eksempel skolefravær, mobbing, vanskelige hjemmeforhold, psykiske plager og vansker, særskilt tilrettelegging på grunn av lavinntekt og andre behov elevene har. I arbeidet med å avklare hva laget skal være og hvem som skal inngå i det, må barn og unge selv få mulighet til å uttale seg og delta i prosessen, slik Grunnloven § 104 og barnekonvensjonen art. 12 krever.
- Vi ber regjeringen, basert på avklaringen av formålet med laget, om å starte en prosess for å vurdere om det er behov for å lovfeste krav til nødvendig kompetanse i laget rundt elevene. Det må ses på lovgivningen i flere sektorer.
- Vi ber regjeringen om å prioritere dette arbeidet i statsbudsjettet for 2023 og i årene fremover. Dette er et viktig tiltak for å redusere konsekvensene av pandemien for barn og unge. Det er viktig at kommunene har tilstrekkelige midler til å sørge for et godt lag rundt elevene.

Vi ber om et møte med regjeringen om laget rundt eleven og ber også om at regjeringen kommer med et skriftlig svar på våre krav.

Vennlig hilsen

Inga Bejer Engh
barneombud

Edvard Botterli Udnæs
leder

Stig Johannessen
forbundsleder

Kopi:

Barne- og familiedepartementet
Helse- og omsorgsdepartementet
Kunnskapsdepartementet